

JUGOSZLÁV PARTIZÁN NYOMDÁK AZ 1941-1945-ÖS ÉVEKBEN

ANTIĆ, Vinko: Partizanske tehnike i tiskare u Hrvatskom primorju, Gorskom Kotaru i Istri. /1941-1945./ = Vjesnik Bibliotekara Hrvatske. 7. god. 1961. 1-2. no. 1-36. p.

Partizánnyomdák a Horvát-tengerparton, Gorski Kotarban és Isztriában. /1941-1945./

A partizán nyomdák java része felszabadult területen működött, a horvát felszabadító hadsereg egységei, pártszervezetek és népi bizottságok állították fel. Volt azonban sok olyan nyomda is, amelyik megszállt területen, illegálisan dolgozott.

Olaszország fegyverletételéig (1943.IX.8.) összesen 9 ilyen nyomdát alapítottak, közülük négyet a horvát partvidéken, hármat Gorski Kotar-ban, egyet Isztriában és egyet az egész terület számára. Olaszország kapitulációja után további 15 nyomdát állítottak fel, mégpedig kettőt a horvát partvidéken, négyet Gorski Kotarban és tizet Isztriában.

A nyomdák legtöbbször a legkülönbözőbb sokszorosító berendezéssel ellátott primitív műhely volt. Mindössze kettőben dolgoztak nyomdagéppel: az egyik a horvát partvidéken (ezt 1944-ben állították fel) a másik 1945-től kezdve - Gorski Kotar-ban működött.

Ezekben a nyomdákban röplapokat, közleményeket, hírlapokat s a népfelszabadító mozgalommal kapcsolatos brosurákat és könyveket állítottak elő.

Az első hírlapok a horvát partvidéken jelentek meg, majd Gorski Kotar-ban is követte őket néhány. Már 1942-ben megjelent az egész területről szóló Partizanske Novine. 1943-ban az olasz fasiszták által leigázott Isztria is megkapta a maga horvát hírlapját, a Glas Istre-t.

Amikor 1943-ban az egész terület felszabadult az olasz megszállás alól, az egyes helyi hírlapok - az új német megszállás ellenére - még rendszeresebben jelentek meg, mint addig. Isztriában néhány olasz nyelvű lap is megjelent. (BZ)

KÖNYVKIADÁS ÉS KÖNYVKERESKEDELEM NAGYBRITANNIÁBAN

Nagy Britanniában kb. 12 000 könyvkereskedő és mintegy 40 000 papírkereskedő, illetve újságárus árusít könyvet. A könyvkiadók száma kerekén 2000-t tesz ki. Ebből mintegy 400-ra tehető azoknak a száma, akikből a kiadványok java része piacra kerül. Évente kb. 20 000 új kiadvány lát napvilágot, (Unesco Information Bulletin on Reading Materials, 3.vol.1961 3.no.39-40.p.)

AZ ELSŐ POLITIKAI TARTALMU OROSZ NYOMTATOTT KÖNYV

Az első politikai tartalmú orosz nyomtatott könyv 1613-ban jelent meg Nizsnij-Novgorodban, Nikita Fofanov kiadó gondozásában. A brossura adatokat tartalmaz a Nizsnij-Novgorod-i nyomda keletkezésére vonatkozóan, s egyúttal képet ad az akkori eseményekről. Így például N. Fofanov beszámol a lengyelek és a litvánok támadásairól, a hadak

által okozott károkról; cikke végén az ország felszabadulása fölötti örömeinek ad kifejezést.

A fenti brassurát 1925-ben találták meg a Lenin Könyvtárban. A mű hat ívből álló füzet formájában jelent meg. A kutatók megállapítása szerint ez a füzet valamely egyházi vonatkozású könyv utószavaként készült, de ez az egyházi könyv valamilyen oknál fogva nem jelenhetett meg. (V. Mire Kniht, 1. god. 1961. 10. no. 48. p.)

NEMZETKÖZI ORVOSTUDOMÁNYI KIADÓ

Nemzetközi orvostudományi kiadó-vállalatot létesítettek Párizsban. A vállalat, melynek diszelnöki tisztét George Duhamel író és orvos tölti be, feladatát a fontosabb orvostudományi irodalom szakemberek és művelt közönség részére történő kiadásában látja. (Biblos, 10. vol. 1961. 4. no. 213. p.)

BURMAI KÖNYVKIADÁS

Burmában a lakosságnak mintegy 50 %-a analfabéta. Az életszínvonal igen alacsony; egy viszonylag jól fizetett alkalmazott napi keresményéből legfeljebb egy könyvet vehet. A "Burma Translation Society" (Birmai Fordítói Társaság) néven működő cég, amely az USA-tól valószínűleg jelentős anyagi és eszmei támogatást kap, olcsó zsebkönyv-sorozatát indított, amelyben szórakoztató formában igyekszik hasznos, a továbbképzést is szolgáló olvasmányokat adni. Az olcsó sorozat deficitjét egy kétszer annyiba kerülő könyvsorozat bevételével akarják fedezni. A vállalat jelenleg mintegy 350 alkalmazottat foglalkoztat. Burma is arra törekszik, hogy saját grafikai ipart építsen ki, amely egyelőre legalább az elemi könyvszükségleteket ki tudja elégíteni. (Börsenblatt (Frankfurt a. M.) 17. Jg. 1961. 99. no. 2166-2167. p.)

EX LIBRIS KIÁLLÍTÁSOK AZ NDK-BAN

A 8. európai ex libris kongresszus alkalmából, amelyet 1961. július 4-9-ig tartottak Lipcseben, a Deutsche Bücherei "Könyvgrafika az NDK-ban" címen kiállítást rendezett. A Deutsche Buch- und Schriftmuseum régi német ex libriseket mutatott be, igazgatója, Fritz Funke pedig a régi ex librisek ikonográfiájáról tartott előadást a kongresszuson. (Zbl. Bibl. 75. Jg. 1961. 9. no. 426. p.)

KIÁLLÍTÁS A CIMLAP FEJLŐDÉSÉRŐL

Az 1947-ben alapított mainzi NSzK Gutenberg-Museum 1961. június 24 - szeptember 17 között mutatta be negyvenedik kiállítását, Das Titelblatt (A címlap) címen. Részben saját, részben a mainzi Városi Könyvtár állományából

vett példákon szemlétette a címlap fejlődését, a kezdetektől egészen napjainkig. (Biblos, 10. Jg. 1961. 4. no. 211-212. p.)

A NEGYEDIK MILÁNÓI NEMZETKÖZI KÖNYVKIÁLLÍTÁS

Az Olasz Könyvkiadók Egyesülete 1961. nov. 18-27.-én rendezte meg Milánóban 4. nemzetközi könyvkiállítását. A résztvevő 13 ország között volt Magyarország is. A kiállításnak, amely elsősorban a nagyközönségnek szült, az előző évi 120 000-rel szemben 150 000 látogatója volt. (Börsenblatt (Frankfurt a. M.) 18. Jg. 1962. 11. no. 178. p.)

"HOGYAN KÉSZÜL A KÖNYV" VÁNDORKIÁLLÍTÁS ANGLIÁBAN

A vándorkiállítást első ízben 1961. decemberében mutatták be a Gyermekkönyv Kiállításon. 1962-ben 12 londoni és számos vidéki könyvtár jelentette be igényét a kiállításra. Vonzerejének egyik oka az, hogy a laikus számára is érthetően mutatja be a könyv készítését az első lépéstől egészen a kötés befejezéséig. Az egyik városi könyvtáros véleménye szerint a kiállítás hatására növekszik a nyomdászati irodalom iránti érdeklődés. (Liaison, 1962. March. 24. p.)

FINN KÖNYVPROPAGANDA- FOLYÓIRAT

A finn kiadók és könyvkereskedők a könyvpropaganda fokozása érdekében negyedéves folyóiratot indítottak, amelyet mintegy száz ezres példányszámban ingyen terjesztenek az olvasók között. A folyóirat ismertetéseket közöl az érdekesebb könyv-ujdságokról, s közérdekű cikkekben tájékoztatja az olvasókat a könyvkiadás és könyvkereskedelem problémáiról és teljesítményeiről. (Börsenblatt (Frankfurt a. M.) 17. Jg. 1961. 99. no. 2165. p.)

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

1962 3 sz.

Kiadja a Könyvtártudományi és Módszertani Központ
F.k.: Barabási Rezső
1962. május 31.
Példányszám: 600 Terjedelem: 4 A5 iv
Készült a KMK házi sokszorosítójában
(Bp. VIII. Múzeum u.3.)

